

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

मुंबई येथील मा. उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिकाऱात
नागपूर खंडपीठ, नागपूर .

रिट याचिका क्रमांक 4927/2024

सौ. अंजली जौ.सतीश शिंदे,
वय सुमारे 55 वर्षे, व्यवसाय : समाजसेवा,
राहणार - सावरगाव,तहसील नरखेड, जिल्हा : नागपूर.

..... याचिकाकर्ती

// विरुद्ध //

- (1) **जिल्हा परिषद, नागपूर,**
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांचे माध्यमातून.
जिल्हा परिषद कार्यालय, सिव्हिल लाइन्स, नागपूर
- (2) **सौ. पार्वती गुणवंत काळबांडे,**
वय सुमारे 55 वर्षे, व्यवसाय : व्यापार,
राहणार सावरगाव, तहसील नरखेड,
जिल्हा : नागपूर.

..... प्रतिसादकर्ते

[illegible]

श्री एस. एस. घाटे, याचिकाकर्त्याचे वकील
श्री व्ही. डी. राऊत उत्तरवादी क्रमांक 1 चे वकील
श्री. ए. व्ही. बंड, उत्तरवादी क्रमांक 2 चे वकील

[illegible]

न्यायमंच : न्यायमूर्ती एम. एस. जवळकर

न्यायनिर्णयासाठी बंद केल्याची तारीख : 10 जानेवारी, 2025

न्यायनिर्णय घोषित केल्याची तारीख : 17 जानेवारी, 2025

न्यायनिर्णय :

(1) विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर यांनी पारीत केलेल्या 15/04/2024 रोजीच्या आदेशामुळे व्यथित झालेल्या याचिकाकर्त्याने सध्याची याचिका दाखल केली आहे, ज्याद्वारे याचिकाकर्त्याने सुरु केलेली कार्यवाही नाकारली गेली.

(2) सध्याची रिट याचिका दाखल करण्यास उद्भवणारी तथ्ये खालीलप्रमाणे आहेत :

(3) याचिकाकर्त्याने सावरगाव मतदारसंघ, तहसील नरखेड, जिल्हा नागपूर येथून 05/10/2021 रोजी झालेली पोटनिवडणूक लढवली होती. सुरुवातीला याचिकाकर्त्याने उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या नामनिर्देशन अर्जावर आक्षेप घेतला होता कारण उत्तरवादी क्रमांक 2 हा ग्रामपंचायत आणि जिल्हा परिषदेसाठी नोंदणीकृत कंत्राटदार आहे. मात्र, निवडणूक अधिकाऱ्याने याचिकाकर्त्याने घेतलेला आक्षेप फेटाळून लावला. उत्तरवादी क्रमांक 2 यांनी भारतीय जनता पक्षाच्या बॅनरखाली

निवडणूक लढवली आणि निवडून आल्या. त्यानंतर, याचिकाकर्त्याने विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग, नागपूर यांचेकडे धाव घेऊन उत्तरवादी क्रमांक 2 ला अपात्र मानावे अशी मागणी केली.

(4) याचिकाकर्त्याच्या म्हणण्यानुसार, विभागीय आयुक्तांनी याचिकाकर्त्याचे म्हणणे न ऐकता, ते सर्व अहवाल प्राप्त करण्यासाठी उत्तरवादी क्रमांक 1-जिल्हा परिषद कार्यालयाकडे पाठवले. अखेरीस, उत्तरवादी क्रमांक 1 ने गट विकास अधिकाऱ्याला अधिकार सोपवले, ज्याने अहवाल प्राप्त केला. याचिकाकर्त्याने केलेल्या आरोपांना प्रतिसाद म्हणून गट विकास अधिकारी, नरखेड यांनी उत्तरवादी क्रमांक 2 ला बोलावले होते. तिच्या म्हणण्यामध्ये उत्तरवादी क्रमांक 2 हिने सांगितले की जरी ती नोंदणीकृत कंत्राटदार होती, परंतु वादग्रस्त कालावधीसाठी ती करार पूर्ण करण्यास इच्छुक नाही. अशा म्हणण्याच्या आधारे, गट विकास अधिकाऱ्याने विभागीय आयुक्तांना असे कळवत अहवाल सादर केला की जरी निविदा तिच्या बाजूने जारी करण्यात आल्या होत्या, तरी कामाचे आदेश जारी करण्यात आले होते, तरीही ती जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती कायदा, 1961 (यापुढे 'सदर कायदा' म्हणून संदर्भित) च्या कलम 16 (1) (i) अंतर्गत अपात्र मानली जात नाही कारण कामाचे आदेश अंमलात आणले गेले नाहीत. अशा अहवालावर भर देऊन आणि याचिकाकर्त्याचे म्हणणे न ऐकता, विद्वान विभागीय आयुक्तांनी दिनांक 16/11/2022 च्या आदेशाद्वारे अर्ज/आक्षेप फेटाळला.

(5) 16/11/2022 या तारखेच्या आदेशामुळे व्यथित होऊन याचिकाकर्त्याने या न्यायालयासमोर रिट याचिका क्र. 6394/2022 दाखल केली. या न्यायालयाने, 13/03/2024 रोजीच्या न्यायनिर्णयाद्वारे, ही याचिका मंजूर केली आणि असे निरीक्षण नोंदवले की विभागीय आयुक्तांना असे अहवाल मिळवण्यासाठी अधिकारक्षेत्र नाही किंवा ते सक्षमही नाहीत आणि तेही याचिकाकर्त्याचे म्हणणे न ऐकता. हे प्रकरण परत पाठवण्यात आले आणि या निकालाच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत त्यावर निर्णय घेण्याचे निर्देश देण्यात आले.

(6) रिमांडवर आल्यानंतर, विभागीय आयुक्तांनी याचिकाकर्त्याला 03/04/2024 वर सुनावणी करण्याचे निर्देश दिले. तथापि, याचिकाकर्त्याला या समस्येचे निराकरण करण्याची पुरेशी परवानगी नव्हती. केवळ नामनिर्देशन / निवडणुकीच्या तारखेला उत्तरवादी क्रमांक 2 कोणत्याही कार्याच्या आदेशाची अंमलबजावणी करत होती की नाही या मुद्द्यावर संबोधित करण्याचे निर्देश देण्यात आले. त्यानुसार, विभागीय आयुक्तांनी दिनांक 15/04/2024 च्या आदेशानुसार याचिकाकर्त्याने सुरू केलेली कार्यवाही फेटाळली. विद्वान विभागीय आयुक्तांनी पारीत केलेला 15/04/2024 दिनांकित आदेश हा सध्याच्या रिट याचिकेतील आव्हानाचा विषय आहे.

(7) याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकीलांनी असा युक्तिवाद केला की उत्तरवादी क्रमांक 2, तिचा पती आणि मुलासह एकाच छताखाली राहत होती. ते त्रिमूर्ती हार्डवेअर अँड टाईल्स अँड त्रिमूर्ती बिल्डिंग मटेरियल सप्लायर्सच्या नावाने व्यवसाय चालवत होते. उत्तरवादी क्रमांक 2 कडे जीएसटी क्रमांक होता आणि ती जिल्हा परिषद नागपूरच्या कार्यालयात नोंदणीकृत कंत्राटदार देखील होती जो अजूनही उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या नावावर आहे. तथापि, विभागीय आयुक्तांनी असे निरीक्षण नोंदवले की जरी उत्तरवादी क्रमांक 2 ने निविदेत भाग घेतला होता आणि ती कर भरत होती, तरीही उत्तरवादी क्रमांक 2 ने वादातील कार्याच्या आदेशाची अजून अंमलबजावणी केली नाही. त्यामुळे ती सदर कायद्याच्या कलम 16 (1) (i) च्या कक्षेत येत नाही. असा निष्कर्ष कायद्याला माहीत नाही आणि ती विविध ग्रामपंचायतींसाठी कंत्राटदार म्हणून काम करण्याची लाभाधिकारी होती. तथापि, या न्यायालयाच्या हस्तक्षेपाची आवश्यकता असलेल्या या कायद्याच्या 16 (1) (i) च्या कक्षेत न येणाऱ्या अशा व्यवहाराला मान्यता देताना विद्वान विभागीय आयुक्तांनी कायद्याची गंभीर चूक केली आहे आणि हा आदेश रद्द करून रद्दबातल करणे आवश्यक आहे.

(8) याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकीलांनी त्याच्या युक्तिवादांच्या समर्थनार्थ, खालील उद्धरणांवर भर दिला.

(ए) विरेंद्रसिंग विरुद्ध ऍडिशनल कमिशनर आणि इतर, 2023 एस. सी. सी. ऑनलाईन एस. सी. 430 ;

(बी) सोनबा पुत्र गुलाबराव मुसळे विरुद्ध सुनील पुत्र छत्रपाल केदार आणि इतर, 2018 (6) एम एच. एल.जे. 368 ; आणि

(सी) संतोष चंदनसिंह रावत विरुद्ध डिक्विजनल कमिशनर , नागपूर आणि इतर, 2009 (6) एम एच. एल.जे. 828.

(9) उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या विद्वान वकिलांनी सादर केले की 2020-21 या वर्षासाठी मेसर्स त्रिमूर्ती बिल्डिंग मटेरियल सप्लायर्स , सावरगाव यांच्या नावाने एक निविदा यशस्वी झाली तथापि, या फर्मने ग्रामपंचायतीला कोणतेही बांधकाम साहित्य पुरवले नाही. त्यानुसार ही निविदा रद्द करण्यात आली. पुढे असा युक्तिवाद केला गेला की डिक्विजनल कमिशनर, नागपूर डिक्विजन हे कार्यवाहीमध्ये पक्षकार नाहीत आणि या बाबतीतही याचिकाकर्त्याने दाखल केलेली सध्याची याचिका टिकण्यायोग्य नाही आणि त्यामुळे ती फेटाळणे आवश्यक आहे .

(10) उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या विद्वान वकीलांनी त्यांच्या युक्तिवादांच्या समर्थनार्थ, श्रीकांत वि. वसंतराव आणि इतर, (2006) 2 एस. सी. सी. 682 या प्रकरणातील माननीय सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालावर भर दिला.

(11) संबंधित पक्षांच्या विद्वान वकिलांचे म्हणणे विस्तृतपणे ऐकले. अभिलेख आणि आक्षेपित आदेशाचे अवलोकन केले तसेच दोन्ही बाजूंनी भर दिलेल्या उद्धरणांचा विचार केला.

(12) हे मान्य आहे की, याचिकाकर्ते आणि उत्तरवादी क्रमांक 2 यांनी सावरगाव मतदारसंघातून जिल्हा परिषद सदस्यपदासाठी पोटनिवडणूक लढवली. यापूर्वी याचिकाकर्त्याने ग्राम पंचायत आणि जिल्हा परिषदेसाठी नोंदणीकृत कंत्राटदार असल्याने उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या नामनिर्देशन अर्जावर आक्षेप घेतला. मात्र, निवडणूक अधिकाऱ्याने त्यावर उपस्थित केलेला आक्षेप अमान्य केला. त्यानंतर, उत्तरवादी क्रमांक 2 निवडून आली. याचिकाकर्त्याने विभागीय आयुक्तांसमोर अपात्रता मानली जावी म्हणून अर्ज दाखल केला.

(13) याचिकाकर्त्याचे विद्वान वकील असा युक्तिवाद करतात की, या कायद्याच्या कलम 16 (1) (i) नुसार, **जिल्हा परिषद** आदेशानुसार केलेल्या कोणत्याही कामात किंवा **जिल्हा परिषद** देशी किंवा तिच्या वतीने केलेल्या कोणत्याही करारात प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे त्याचा किंवा त्याच्या भागीदाराचा कोणताही वाटा किंवा हितसंबंध असल्यास, ती व्यक्ती नगरसेवक म्हणून निवडण्यासाठी आणि निवडून येण्यासाठी

अपात्र ठरवली जाईल. असा युक्तिवाद केला जातो की उत्तरवादी क्रमांक 2 ही नोंदणीकृत कंत्राटदार होती आणि आहे. उत्तरवादी क्रमांक 2 चा बचाव असा होता की जरी तिला निविदा आणि वर्क ऑर्डर मिळाली होती, परंतु तिने वर्क ऑर्डर अंमलात आणण्यात असमर्थता व्यक्त केली होती आणि म्हणूनच, नामनिर्देशन अर्ज आणि निवडणुकीच्या तारखेला ती कोणतीही वर्क ऑर्डर अंमलात आणत नव्हती.

(14) याचिकाकर्त्याचे विद्वान वकिलांनी सोनबा गुलाबराव मुसळे (वर नमूद केलेले) या प्रकरणावर भर दिला. तथापि, या प्रकरणाची तथ्ये वेगळी आहेत आणि हे प्रकरण लोक प्रतिनिधीत्व कायद्यांतर्गत होते. याचिकाकर्ती उमेदवार सरकारी कंत्राटाची अंमलबजावणी करणाऱ्या बांधकाम कंपनीत भागीदार होती आणि ते लोक प्रतिनिधीत्व कायद्याच्या कलम 9-अ नुसार कायम होते, या आधारावर नामनिर्देशन फेटाळण्यात आले. त्यामुळे, याचिकाकर्ती निवडणूक लढवण्यास पात्र नव्हती असे मत नोंदवले.

(15) कलम 16 (1) (i) चा आदेश 'हिस्सा' किंवा 'हितसंबंध' वर चालतो आणि करारावर केलेल्या कामावर नाही, या याचिकाकर्त्याच्या युक्तिवादाला समर्थन देण्यासाठी याचिकाकर्त्याचे विद्वान वकील यांनी संतोष चंदनसिंह रावत (वर नमूद केलेले) या प्रकरणावर भर दिला. जर केलेल्या कामात कोणतेही विद्यमान हितसंबंध किंवा वाटा नसेल तर अपात्रता अस्तित्वात येत नाही. हितसंबंध हे त्या टप्प्यावर म्हणजे नामनिर्देशन करताना किंवा नंतर नगरसेवक म्हणून कार्यकाळात उपस्थित असले पाहिजे

यावर जोर देण्यासाठी 'व्याज' आणि 'आहे' हा शब्द योग्य ठरतो. असा युक्तिवाद केला जातो की नामनिर्देशन अर्ज दाखल करताना, उत्तरवादी क्रमांक 2 कडे तिच्या बाजूने निविदा होती, जरी तिने ती रद्द करण्याची विनंती केली आहे.

(16) याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकिलांनी देखील विरेंद्र सिंग (वरील) प्रकरणावर भर दिला ज्यामध्ये माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने परिच्छेद क्रमांक 17 मध्ये खालीलप्रमाणे मत मांडले आहे :

“17. विधिमंडळाने आपल्या विवेकबुद्धीने उक्त कायद्याच्या कलम 16 (1) (i) अंतर्गत अपात्रतेची कारणे विस्तृत शब्दात परिभाषित केली आहेत. अशा प्रकारे, 'प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे', 'स्वतः किंवा त्याच्या जोडीदाराने', 'केलेल्या कोणत्याही कामात कोणताही वाटा किंवा हित', 'जिल्हा परिषद आदेशानुसार किंवा', आणि 'जिल्हा परिषदेद्वारे किंवा तिच्या वतीने' असा कोणताही करार. निवडून आलेल्या प्रतिनिधींना स्वाभाविकपणे फायदेशीर असलेल्या आर्थिक संरक्षणाच्या प्रथेस परावृत्त करण्याच्या उद्देशाने जिल्हा परिषद कार्याशी कौन्सिलरचा काही आर्थिक संबंध असल्याचे म्हटले जाऊ शकते अशा सर्व घटनांचा समावेश करण्याचा प्रयत्न केला गेला.”

17. माझ्या मते, वरील उल्लेख सध्याच्या प्रकरणात लागू होत नाही कारण या कायद्याचे कलम 16 (1) (i) केवळ जिल्हा परिषद कोणत्याही कामात नगरसेवकाला हितसंबंध नसावे असे आदेश देत नाही, तर अशा नगरसेवकाला जिल्हा परिषद

आदेशानुसार केलेल्या कामातही हितसंबंध नसावे. विरेंद्र सिंग (वरील) प्रकरणात , जिल्हा परिषदेने कामाचे 'आदेश' दिले होते, जे तरतूद आकर्षित करण्यासाठी पुरेसे होते. जिल्हा परिषदेने ग्रामपंचायतीला रस्ते दुरुस्तीचे काम हाती घेण्याचे निर्देश दिले होते. अशा प्रकारे जिल्हा परिषद आदेशानुसार रस्ता दुरुस्त केला जात होता आणि जिल्हा परिषदेद्वारे निधी वितरीत केला जात होता.

(18) उत्तरात, उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या विद्वान वकिलांनी सांगितले की, या कायद्याच्या कलम 16 (1) (i) अंतर्गत, जिल्हा परिषद कामात काही वाटा किंवा हितसंबंध असेल तरच अपात्रता लागू होते. उक्त कायद्याचे कलम 16 (1) (i) खालीलप्रमाणे पुनरुत्पादित करणे योग्य ठरेल :

“16. अपात्रता-(1) उपकलम (2) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून, एखादी व्यक्ती कौन्सिलर म्हणून निवडली जाण्यासाठी आणि असल्यासाठी म्हणून अपात्र ठरेल -

.....

19. (i) जिल्हा परिषद आदेशानुसार केलेल्या कोणत्याही कामात किंवा जिल्हा परिषदशी किंवा तिच्या वतीने केलेल्या कोणत्याही करारात प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे त्याचा किंवा त्याच्या भागीदाराद्वारे काही वाटा किंवा हितसंबंध असल्यास ;”

(20) जिल्हा परिषद आदेशानुसार केलेल्या कोणत्याही कामात किंवा जिल्हा परिषद वतीने किंवा तिच्या वतीने केलेल्या करारातील कोणत्याही कामात प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे स्वतः किंवा त्याच्या भागीदाराद्वारे कोणताही वाटा किंवा हितसंबंध असल्यास जिल्हा परिषदेचा नगरसेवक म्हणून निवडल्या गेलेल्या एखाद्या व्यक्तीला अपात्र ठरवण्याचा आणि निवडून येण्यासाठी अपात्र ठरवण्याचा हेतू स्पष्टपणे आहे . महाराष्ट्र नगरपालिका परिषदा, नगर पंचायत आणि इंडस्ट्रियल टाऊनशिप ऍक्ट , 1965 मध्येही अशीच तरतूद आहे, ज्यामध्ये कलम 16 (1) (i) मध्ये समान तरतूद आहे, तथापि, नगरसेवक हा जिल्हा परिषदेच्या ऐवजी नगरपरिषदेचा असतो आणि वापरलेले शब्द "परिषदेच्या आदेशाने किंवा कौन्सिलच्या वतीने किंवा अंतर्गत किंवा कोणत्याही करारात" असे आहेत. त्याचप्रमाणे, महाराष्ट्र ग्राम पंचायत कायदा , 1959 च्या तरतुदीनुसार, कलम 14 (1) (जी) अंतर्गत पंचायत सदस्याच्या अपात्रतेची तरतूद करण्यात आली आहे, ज्यामध्ये कलम 16 (1) (आय) अंतर्गत 'जिल्हा परिषद' या शब्दांच्या जागी 'पंचायत' हा शब्द वापरला जातो. अशा प्रकारे, विधिमंडळाचा हेतू स्पष्ट आहे की ज्या व्यक्तीने हे पद धारण केले आहे, त्याचा सदर कार्यालयाच्या आदेशानुसार केलेल्या कोणत्याही कामात कोणताही वाटा किंवा हितसंबंध नसावा .

(21) उत्तरवादी क्रमांक 2 च्या विद्वान वकिलांनी श्रीकांत (वरील) प्रकरणावर भर दिला ज्यामध्ये माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने असे म्हटले आहे की कोणतेही

स्थानिक किंवा इतर प्राधिकरण लोक प्रतिनिधीत्व कायद्याच्या कलम 9 ए अंतर्गत समाविष्ट नाही. कलम 9 अ अंतर्गत अपात्रतेच्या उद्देशाने 'राज्य सरकार' (किंवा 'केंद्र सरकार') 'राज्य सरकारच्या नियंत्रणाखालील स्थानिक किंवा इतर प्राधिकरणांपेक्षा' वेगळे आहे. "राज्य सरकार" (किंवा "केंद्र सरकार") हा शब्द त्याच्या साधारण आणि सामान्य अर्थाने समजून घेतला पाहिजे, संविधानाच्या अनुच्छेद 12 अंतर्गत त्याच्या विस्तारित अर्थाच्या संदर्भात नाही. त्यामुळे, या प्रकरणात, वैधानिक महामंडळ (जी. एम. आय. डी. सी.) आणि स्थानिक प्राधिकरण (एम. जे. पी.) यांच्याबरोबर कामाच्या अंमलबजावणीसाठी अपीलकर्त्याचे विद्यमान करार, जरी दोघांनीही अनुच्छेद 12 मध्ये राज्याच्या व्याख्येचे उत्तर दिले असले तरी, लोक प्रतिनिधीत्व कायदा, 1951 च्या कलम 9 ए अंतर्गत त्याला अपात्र ठरवले नाही.

(22) जरी याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकिलांनी असा युक्तिवाद केला आहे की ग्रामपंचायती जिल्हा परिषदांचा भाग आहेत, तथापि, अपात्रतेसाठी, विधिमंडळाचे हेतू अगदी स्पष्ट आहेत. संबंधित पदावरील अपात्रतेचा विचार केवळ तेव्हाच केला जाईल जेव्हा ती व्यक्ती सदस्य म्हणून निवडून आली असेल, त्या कार्यालयाचा नगरसेवक असेल आणि त्या कार्यालयाच्या आदेशानुसार केलेल्या कोणत्याही कामात तिचा वाटा किंवा हितसंबंध असेल. प्रथमतः, अर्जामध्येच, परिच्छेद क्रमांक 7 मध्ये अर्जदार/याचिकाकर्त्याने सादर केले की गैरअर्जदार /उत्तरवादी क्रमांक 2 हीने ग्राम

पंचायत, सावरगावच्या निविदा प्रक्रियेत भाग घेतला आहे. त्यांनी असेही सादर केले की उत्तरवादी क्रमांक 2 ने तिच्या मालकीच्या संस्थांद्वारे ग्राम पंचायत, सोनोलीच्या निविदेत भाग घेतला. असा युक्तिवाद आहे की ही त्रिस्तरीय प्रणाली आहे आणि ग्रामपंचायत, पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषद एकमेकांशी जोडलेली आहेत आणि म्हणूनच, प्रतिवादी क्रमांक 2 ने उक्त कायद्याच्या कलम 16 (1) (i) अंतर्गत अपात्रता ओढवून घेतली आहे.

(23) अभिलेखावरील उत्तराच्या परिच्छेद क्रमांक 21 कडे माझे लक्ष वेधले गेले आहे, ज्याचे अवलोकन केल्यावर हे स्पष्ट होते की सदर निविदा ग्रामपंचायती, सावरगाव यांनी काढल्या होत्या आणि जरी निविदा मेसर्स त्रिमूट्टी हार्डवेअर अँड टाईल्सच्या बाजूने जारी केली गेली असली तरी दिनांक 07/01/2022 च्या पत्राच्या अनुषंगाने संबंधित ग्रामपंचायतीला कोणतीही सामग्री पुरवली गेली नव्हती.

(24) तसे असले तरी हे खरे आहे की निविदा ग्रामपंचायतीने काढली आहे आणि उत्तरवादी क्रमांक 2 ही जिल्हा परिषदेची सदस्य म्हणून निवडली गेली होती. अगदी पान क्रमांक 50 वरील 17/06/2021 या तारखेतील, त्रिमूर्ती बांधकाम साहित्य पुरवठादारांना उद्देशून, सरपंच आणि ग्रामविकास अधिकाऱ्याने केलेल्या पत्रव्यवहारातूनही, निविदा ग्रामपंचायतीने जारी केली होती हे स्पष्टपणे दिसून येते. याशिवाय, निवडणूक

अधिकाऱ्याने उत्तरवादी क्रमांक 2 चे नामांकन नाकारण्याचा अर्ज नाकारण्याला याचिकाकर्त्याकडून कोणतेही आव्हान नाही.

(25) वरील तथ्ये आणि परिस्थिती आणि कायद्याची स्थिती लक्षात घेता, मला रिट याचिकेत कोणतेही तथ्य दिसत नाही. त्यामुळे रिट याचिका फेटाळली जाते. प्रलंबित असलेले अर्ज (असल्यास) निकाली काढले जातात.

(न्यायमूर्ती एम. एस. जवळकर)

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".